

Mondjatók dicséretet

kánon és visszhang-játék az EvÉk 276. énekére

A *Bártfai énekeskönyvben* (1593.) jelent meg először a *Mondjatók dicséretet* kezdetű énekünk szövege. A reneszánsz korban elterjedt humanista metrikus énekek közé sorolhatjuk, lüktetése az antik disztichonokra utal. Méltán feltételezzük, hogy a korabeli diákság éneke volt, s onnan került gyülekezeti használatba. Kottáját csak két évszázaddal későbből ismerjük (*Debrecen, 1774*), mégis valószínű, hogy már a szöveg megszületésekor is ilyesféle dallam társult hozzá. A vers gondolatait általános dicsőítésnek nevezhetjük, így nem kötődik semmiféle ünnephez, hanem bármelyik istentiszteleten használható, a legkülönbözőbb alkalmakkor megszólaltatható.

Az egyszerű dó-hexachord dallam többféle kánonszerűséget lehetővé tesz. Az alábbiakban ebből közlünk kettőt. (Ezekhez a játékokhoz nem szükséges kétszólamú kottát kiosztani, elegendő az *Énekeskönyv*.)

Az első egyszerű kánon, kétnegyedes elcsúsztatással, s csak a harmadik sor után kell többet várni, hogy a záró dallamsor két ütemes késéssel ismétlődjön a második szólamban.

A másik játék inkább visszhangra emlékeztet: Minden dallamsor végén meghosszabbítjuk a záróhangot, s csak a harmadik sornál kerülnek időben közelebb egymáshoz a szólamok. A megvalósítást biztosabbá és kedvesebbé teszi, ha a *forte* énekelt sorok után a zárósor hirtelen halkabban hangzik el.

Ha előadási darabként is be szeretnénk mutatni e kánonokat, akkor énekeltesük magasabban, F-dúrban. Ilyenkor dús harmonizálású orgonaszólam társulhat az énekesek mellé. E kíséreteket is közöljük alább.

NB. Gárdonyi Zoltán komponált e korál alapján egy igen hálás kórusművet amelyben a vegyeskar szinte végig csak egyszólamban énekel, míg végül fokozatosan felépül a négyszólamúság, s a hétszólamú zárlat is. A hangzás teljességét a játékos orgonaszólam biztosítja. (*Mondjatók dicséretet; „Szívemnek kösziklája”, Gárdonyi Z. egyházi kórusművei I. kötet, REZEM, Bp., 1998., 74. old.*)

Bence Gábor

Mondjatok dicséretet

Kánon egy ütemes kivárással, a végén csúsztatással

Mond-ja-tok di - csé-re - tet, Ke resz-tyé - nek az Úr-is-ten - nek! Szent-sé-ges

Mond-ja-tok di - csé-re - tet, Ke resz-tyé - nek az Úr-is-ten - nek!

Várd meg a
másik szólamot!

tisz - te - le - tet Ad - ja-tok szent ne - vé - nek! (ne - vé - nek.)

Szent-sé-ges tisz - te - le - tet *Most két ütemet várj!* *p* Ad - ja-tok szent ne - vé - nek!

Visszhang-játék

1. Mond - ja - tok di - csé - re - tet, Ke - resz - tyé - nek az Úr - is - ten -
5. Di - csé - ret és di - cső - ség Lé - gyen ne - ked a ma - gas - ság -

1. Mond - ja - tok di - csé - re - tet, Ke - resz - tyé
5. Di - csé - ret és di - cső - ség Lé - gyen ne -

23

nek! Szent - sé - ges tisz - te - le - tet
ban, Di - csé - ret és di - cső - ség *Most ne várj!*

nek az Úr - is - ten - nek! Szent - sé - ges tisz - te - le - tet
ked a ma - gas - ság - ban, Di - csé - ret és di - cső - ség

28

Ad - ja - tok szent ne - vé - nek! (ne - vé - nek.)
Az A - nya - szent - egy - ház - ban! (egy - ház - ban.)

p Ad - ja - tok szent ne - vé - nek!
Az A - nya - szent - egy - ház - ban!

Mondjatok dicséretet

Mond - ja - tok di - csé - re - tet, Ke - resz - tyé - nek az

Mond - ja - tok di - csé - re - tet, Ke - resz - tyé -

f

Ped.

6

Úr - is - ten - nek! Szent - sé - ges tisz - te - le - tet

nek az Úr - is - ten - nek! Szent - sé - ges tisz - te - le - tet

12

sp Ad - ja - tok szent ne - vé - nek! (ne - vé - nek.)

p Ad - ja - tok szent ne - vé - nek!

sp

Ped.

Mondjatok dicséretet

Mond - ja - tok di - csé - re - tet, Ke - resz - tyé - nek az

Mond - ja - tok di - csé - re - tet,

f

Ped.

7

Úr - is - ten - nek! Szent - sé - ges tisz - te - le - tet

Ke - resz - tyé - nek az Úr - is - ten - nek! Szent - sé - ges tisz - te - le -

f

Ped.

13

sp

Ad - ja - tok szent ne - vé - nek! (ne - vé - nek.)

tet

p Ad - ja - tok szent ne - vé - nek!

sp

Ped.